
FINAČNÍ TRHY

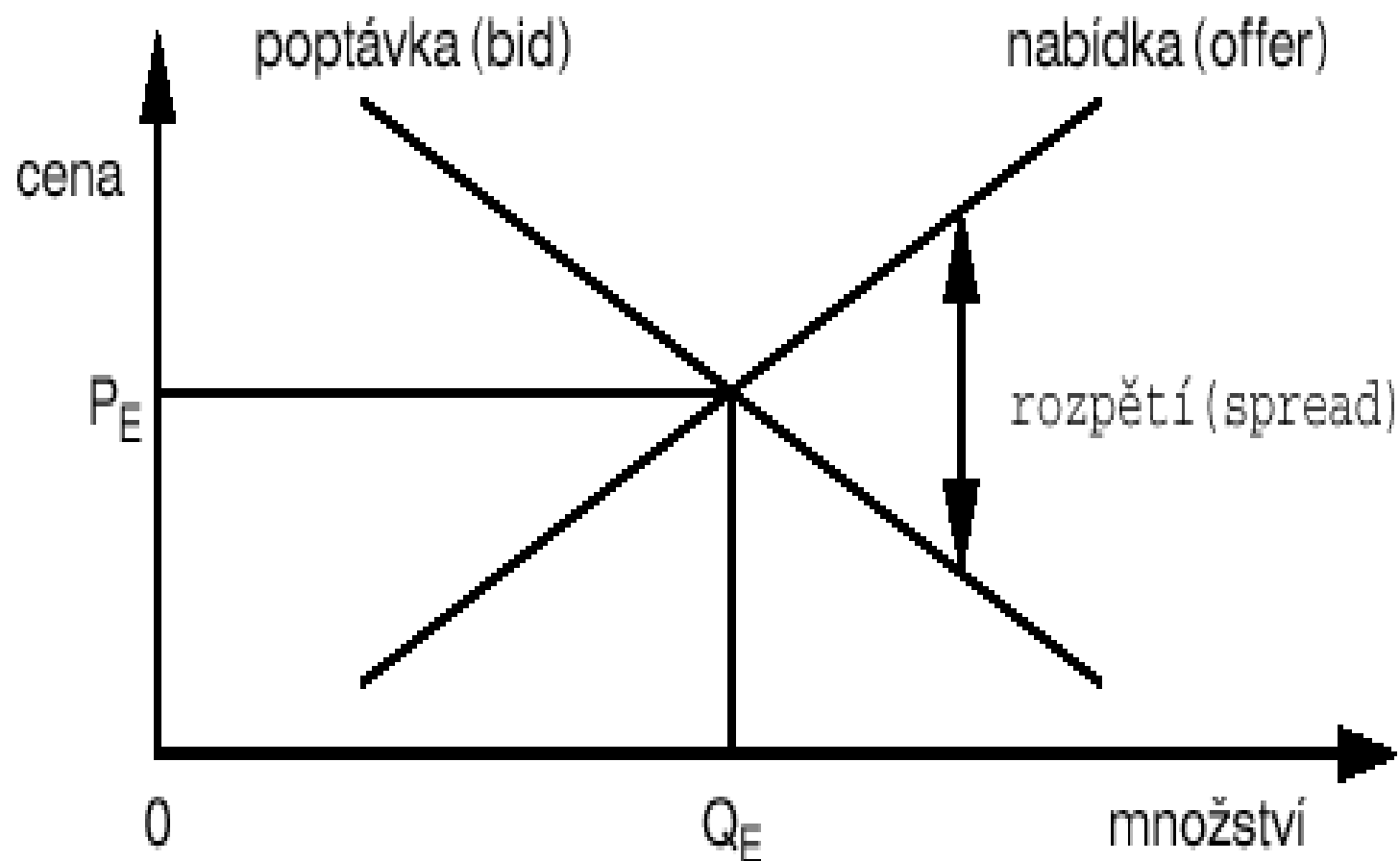
Katedra financí

Email: svoboda@econ.muni.cz

Finanční trh

- O trhu obecně můžeme říct, že se jedná o místo, kde dochází ke střetávání nabídky statků s poptávkou po statcích, službách a finančních prostředcích. Jde tedy o proces nakupování a prodávání.
- Trh obvykle člení na:
 - trh zboží a služeb,
 - trh výrobních faktorů (práce, půda, kapitál) a
 - finanční trh.
- O finančním trhu můžeme tvrdit, že:
 - na finančním trhu se soustřeďuje nabídka a poptávka peněz a kapitálu,
 - se jedná o souhrn finančních instrumentů, institucí a subjektů, které realizují finanční operace,
 - finanční trh je místem, kde díky nabídce a poptávce vzniká cena finančního aktiva.

Vlastnosti trhu

Vlastnosti trhu

- Šířka trhu
- Hloubka trhu
- Pružnost

Šířka trhu

- Šířka trhu závisí na množství obchodovaných aktiv. Pokud se bude obchodovat s velkým množstvím finančních aktiv, potom můžeme o trhu říci, že je široký. Naopak, pokud se na trhu bude obchodovat s malým počtem finančních aktiv, pak o takovém trhu říkáme, že je úzký.
- **Široký trh:**
 - dostatečné množství nabízených a poptávaných finančních aktiv
 - velký počet obchodů - čím je trh širší, tím má i větší likviditu
 - nízká volatilita cen
 - nízké riziko
- **Úzký trh:**
 - malý počet nabídek a poptávek
 - malý počet obchodů
 - nižší (nízká) likvidita
 - vysoká volatilita cen
 - vyšší (vysoké) riziko

Hloubka trhu

- Hloubka trhu je závislá na nabídkových a poptávkových cenách. Pokud je na trhu velký rozdíl mezi nabídkovou a poptávkovou cenou, pak o takovém trhu říkáme, že je mělký.
- Naopak, pokud se ceny od sebe příliš neliší, potom se jedná o trh hluboký.
- **Hluboký trh:**
 - dostatečná elasticita poptávky a nabídky
 - malý spread (rozpětí) mezi nabídkou a poptávkou
 - velký počet nabídek a poptávek
 - vysoká likvidita
- **Mělký trh:**
 - nízká elasticita poptávky a nabídky
 - vysoký spread mezi nabídkou a poptávkou
 - malý počet nabídek a poptávek (málo se obchoduje)
 - nízká likvidita

Pružnost trhu

- Pružnost (elasticita) znamená, že se tok (množství) nabídek a poptávek se změnou ceny nezmění.
- Pokud změna cen finančních aktiv sníží množství nabídek a poptávek na trhu, dojde k růstu zásoby finančních aktiv (cenných papírů) a posléze i k růstu cenového rozpětí.

Další kritéria a členění trhu

- **A. Dle formy obchodu**

- fyzické trhy s reálnou alokací produktu (např. - futures a opce)
- přímé, elektronické trhy bez přítomnosti produktů

- **B. Dle doby obchodu**

- kontinuální, stále probíhající trhy (akcie, dluhopisy, ...)
- aukční, svolávací trhy (call markets) v určitém čase (opce, ...)

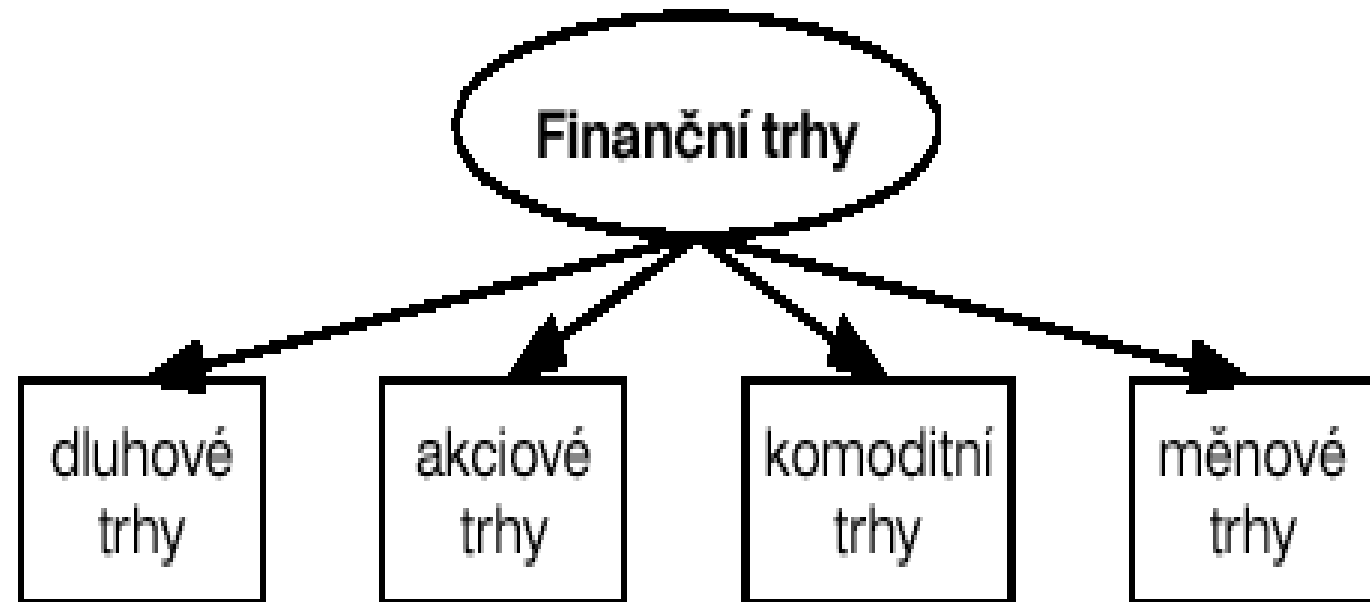
- **C. Dle splatnosti produktu**

- peněžní trh (money market), splatnost FA do jednoho roku
- kapitálový trh (capital market), splatnost FA je delší než 1 rok

- **D. Dle charakteru instrumentu**

- dluhové trhy s úvěry, půjčkami a dluhovými CP
- akciové trhy s teoreticky nekonečnou dobou splat./ akcie/
- komoditní trhy jako trhy s cennými kovy (zlato, stříbro atd.)
- devizové (měnové) trhy jako dluhové, akciové a komoditní trhy v cizích měnách

Členění trhů podle obsahu

Další kritéria a členění trhu

- **E. Dle splatnosti, vztahu a rizika**

- peněžní trhy jako součást dluhových trhů /úvěry,CP/ do jednoho roku splatnosti

- kapitálové trhy jako trhy úvěrů a trhy CP s původní splatností převyšující jeden rok /akciové,dluhopisové../

- Jednotlivým kategoriím finančních trhů odpovídají různé rizikové kategorie (riziko úrokové, akciové, komoditní, měnové atd.

- **F. Dle původu emitenta a místa emise**

- národní trhy (interní)

- domácí trhy (obchody s emisemi rezidentů země v místní měně)

- zahraniční trhy (transakce s produkty emitovanými nerezidenty, denominovanými v místní měně)

- eurotrhy (mezinárodní, externí), instrumenty jsou emitovány a obchodované v zahraničí a v jiné než místní měně

- Pozn.:dle teritoria svět.FT se člení na Onshore Financial Centres a Offshore Financial Centres /všechny operace/

Další kritéria a členění trhu

- **G. Dle způsobu aktivace finančních prostředků (životnosti)**
- **Primární trhy** jsou trhy s novými emisemi CP. Primární trh alokuje volné pen. prostředky. Nabídka emise je veřejná nebo neveřejná.
- **Sekundární trh** je trhem s již emitovanými produkty (CP). Transakce nevytvářejí pohledávky za dlužníky a obchod se uskutečňuje pouze mezi investory.
- Každý sekundární trh má trh primární, primární trh však nemusí mít trh sekundární.
- Primární a sekundární trhy jsou promptní i termínované.
- Sekundární trh - organizovaný (burza)
 - neorganizovaný (mimoburzovní, volný).
- Burza je organizovaný trh /terciální/-uzavírání obchodů s instrumenty s nimiž je přípustné obchodovat (kótované instrumenty) dle stanovených burzovních zákonů a pravidel.
- Mimoburzovní trh /kvartární/- volný trh, obchody- nekótované CP.
- Mezi mimoburzovní trhy patří např. OTC trhy (Over the Counter), v ČR tzv. RM-systém a SCP (Středisko cenných papírů)

Efektivnost finančních trhů

- Efektivnost finančních trhů je velmi důležitým faktorem při jejich analýze.
- Na efektivnost (účinnost) je možné se dívat z několika pohledů:
 - 1.jak dalece mohou finanční trhy ovlivnit využívání zdrojů dostupných pro společnost
(alokační efektivnost)
 - 2.jak moc tržní ceny odrážejí hodnotu informací
(informační efektivnost)
 - 3.jak dobře jsou prováděny operace na finančních trzích
(operační efektivnost)

